

Jugoslavija pred volitvami

Včeraj je bila beograjska vlada rekonstruirana, narodna skupščina razpuščena in razpisane so nove skupščinske volitve za nedeljo 11. decembra — Volitve bodo po starem volilnem zakonu

BEOGRAD, 11. oktobra. Včeraj od 17. do 18. je imel ministrski svet sejo pod predsedstvom predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića. Na seji je bilo sklenjeno, da se predloži kr. namestništvu razpust Narodne skupščine ter razpis novih volitev. Seji sta prisostvovala tudi nova ministra Svetislav Hodžera in Ante Maštrović.

BEOGRAD, 11. oktobra. V imenu Nj. Vel. kralja so kr. namestniki z ukazom od 10. t. m. na predlog notranjega ministra ter po zaslišanju ministrskega sveta sklenili, da se razpusti Narodna skupščina, ki je bila izvoljena 5. maja 1935. Volitve narodnih poslancev bodo v vsej državi v nedeljo 11. decembra, po predpisih zakona o volitvah narodnih poslancev z dne 9. sept. 1931. Narodna skupščina, ki bo izvoljena 11. decembra, je sklicana na izredno zasedanje 16. januarja 1939.

BEOGRAD, 11. oktobra. Na predlog notranjega ministra so kraljevi namestniki včeraj podpisali ukaz, s katerim se seje senata za letošnje leto zaključujejo in se senat sklicuje na izredno zasedanje dne 16. januarja 1939.

BEOGRAD, 11. oktobra. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov sta bila včeraj postavljena: za ministra brez portfelja Svetislav Hodžera, odvetnik in bivši narodni poslanec, za ministra za telesno vzgojo naroda Ante Maštrović, narodni poslanec. Oba ministra sta takoj prisegla.

RAZPUŠČENA SKUPŠČINA

MARIBOR, 11. oktobra. Dne 5. maja 1935 so bile volitve v Narodno skupščino, ki je bila včeraj z ukazom kr. namestnikov razpuščena. Nosilci štirih državnih list so bili Bogoljub Jevtić, dr. Vladko Maček, Dimitrije Ljotić in Božidar Maksimović. Zavrženi pa sta bili listi predsednika Jugoslovanske narodne stranke (borbaši) Svetislava Hodžere, ki je bil včeraj imenovan za ministra brez portfelja, in voditelja socialistov dr. Živka Topalovića. Glasovalo je v vsej državi 73,72%, v Sloveniji pa samo 46,96%. Po uradnih podatkih je dobila lista Bogoljuba Jevtića 1.746.982 glasov, opozicijska lista dr. Mačka pa 1.076.345. Listi Ljotića in Maksimovića nista dosegli potrebnega količnika. Skupaj je bilo izvoljenih 370 narodnih poslancev, 303 na Jevtićevi in 67 na dr. Mačkovi. V Sloveniji je bilo izvoljenih 29 poslancev. Razen odstopivšega dr. Novačana, ki je postal konzul v Bariju, je bilo do razpusta Narodne skupščine 10 poslancev JRZ, 10 jih je bilo neorganiziranih ali pa članov Delovnega kluba, 8 pa jih je ostalo pri JNS.

SVETISLAV HODŽERA

BEOGRAD, 11. oktobra. Novi minister brez listnice Svetislav Hodžera je bil rojen v Nišu 12. nov. 1888. Višjo trgovsko šolo je končal v Parizu, pravo pa v Beogradu. Bil je v svetovni vojni težko ranjen. Po vojni je bil diplomatski uradnik, nato odvetnik ter ponovno šef kabineta ministrskega predsednika Petra Živkovića. L. 1931. je bil izvoljen za narodnega poslanca. Nekoč je pripadal radikalni stranki, kot poslanec pa je l. 1932. razvil tkzv. »bristolsko akcijo«, imenovano po hotelu »Bristolu« v Beogradu, kjer se je sestala parlamentarna opozicija. Sestanek pa ni rodil zaželenih posledic. L. 1933. je ustanovil Jugoslovansko narodno stranko. Kot soustanovitelj Aerokluba je bil izvoljen za njegovega dosmrtnega častnega člana. V vojnah je bil tudi večkrat odlikovan.

ANTE MAŠTROVIĆ

BEOGRAD, 11. oktobra. Novi minister za telesno vzgojo naroda Ante Maštrović je Hrvat in Dalmatalec, rojen 25. maja 1898. v Makarski. V Laganu v Švici je končal trgovsko akademijo. Posvetil se je bankarstvu in trgovini. Pri Živkovićevo volitvah je bil izvoljen za poslanca. Na Jevtićevi listi je bil ponovno izvoljen kot namestnik prvaka JNS dr. Grge Andjelinića. Letos je zapustil JNS ter podal ostavko na poslanski mandat in prestopil v JRZ.

DOLOČILA VOLILNEGA ZAKONA

Volitve, dne 11. decembra, se bodo vršile po starem zakonu, v katerem na podlagi stalnih volilnih imenikov, ki jih morajo občine predložiti vsako leto do 5. februarja popravljene v potrdilo pristojnemu sodišču. Pri teh volilnih imenikih se sme zahtevati popravilo samo še do 25. oktobra, ko poteče reklamacijski rok.

Volilni imeniki leže stalno v občinskih uradih ter pri pristojnem sodišču. Vsakdo jih ima pravico pregledati, prepisati, objaviti in tiskati ter zahtevati bodisi za sebe ali za koga drugega, da se popravi.

Glasovanje se vrši za kandidatske liste, ki veljajo za vso državo. Samo kandidatsko listo mora predlagati najmanj 30 volilnih upravičencev iz vsakega administrativnega okraja, in to najmanj v 6 banovinah in najmanj v polovici vseh okrajev v državi. Državne kandidatske liste morajo biti predložene od 5 predlagalcev kasaciji v Beogradu najkasneje do 25. novembra.

Vsaka državna kandidatska lista mora imeti v vsakem volilnem okraju v državi najmanj po enega kandidata in po enega

namestnika, kjer je voliti enega poslanca, po dva in več, kjer je voliti več poslancev.

Kandidatske liste, ki ne dosežejo 50.000 glasov, ne dobe nobenega mandata. Glavni volilni odbor v Beogradu ugotovi po izvršenih volitvah najprej, katera kandidatska lista je dobila na vseh voliščih v državi največje število glasov, nato potrdi glavni volilni odbor za poslance vse nosilce državnih kandidatskih list, ki dosežejo več kot 50.000 glasov v vsej državi. Najjačja državna lista dobi najprej tri petine mandatov iz Beograda, nato dobi tri petine skupnega števila narodnih poslancev, ki odpadejo na vse banovine. V dravski banovini najjačja lista v prvem volilnem okrožju 9 od 15 mandatov, v drugem volilnem okrožju pa 8 od 14 mandatov. Te mandate dobe najprej oni kandidati, ki so dosegli absolutno večino v svojem volilnem okraju. Če bi tako tri petine mandatov ne bile še izpolnjene, pridejo na vrsto kandidati, ki so dobili v volilnih okrajih relativno večino. Ako je na najmočnejšo kandidatsko listo vezanih več kandidatov, dobe poslanski mandat oni, ki so dobili na najjačji listi med so-kandidati relativno večino.

V volilnih okrožjih, kjer znaša število vseh ostalih državnih kandidatskih list manj kot število najjačje kandidatske liste, se razdeli ostanek mandatov (v dravski banovini 12) med vse državne kandidatske liste. Najprej so izvoljeni oni, ki imajo absolutno večino, nato pa se razdele mandati po velikosti dobljenih glasov na kandidate z relativno večino, oziroma se na vse kandidatne liste, računajoč pri tem tudi tisto, ki je v teh okrožjih dobila največ glasov.

Ta končni ostanek mandatov v poedinah volilnih okrožjih se razdeli na vse kandidatske liste s 50.000 in več glasovi tako, da se najprej seštejejo za poedine liste v volilnem okrožju na vseh voliščih oddani glasovi, nato pa na podlagi teh števil razdeli v volilnem okrožju končni preostanek mandatov nekako po D'Hontovem sistemu.

Demonstracije na Slovaškem

VES SLOVAŠKI NAROD JE V ZVEZI Z RUSINI VSTAL PROTI NESRAMNIM MADŽARSKIM ZAHTEVAM

KOMARNO, 11. oktobra. Češkoslovaška vojska je sinoči o polnoči zapustila železniško postajo Čahl in jo izročila v smislu sporazuma Madžarom. Danes popoldne bodo zasedli Madžari še železniško postajo Nove mesto. Pogajanja med češkoslovaško in madžarsko delegacijo komisije za novo razmejitev se nadaljujejo. Davi so se sešli na skupna posvetovanja češkoslovaški in madžarski strokovnjaki, popoldne pa se zopet snidejo delegati. Po načrtu, ki so ga Madžari predložili, zahtevajo takojšen odstop vse bogate slovaške nižine z mesti Bratislava, Nitro, Lučenec in Košicami ter vse Podkarpatske Rusije. Na plebiscit bi pristali le v slovaških gorah. Te zahteve so za Slovake in celotno ČSR absolutno nesprejemljive, zato se pričakuje, da bo današnja popoldanska seja delegatov precej napeta.

BRATISLAVA, 11. oktobra. Čim se je izvedelo, da zahtevajo Madžari odstopitev vseh večjih slovaških mest in vse Podkarpatske Rusije, so nastale v Bratislavi, Nitri, Košicah, Uzhorodu in povsod drugod ogromne demonstracije proti tem zahtevam in manifestacije za skupno zvezno republiko. Kakor se tu izve, bo danes predložila češkoslovaška delegacija v Komarnu svoje skrajne koncesije Madžarom, preko katerih ne bo šla v pogajanjih v nobenem primeru.

Rusinska vlada

UZHOROD, 11. oktobra. Včeraj je bila tu v sporazumu z vsemi rusinskimi strankami sestavljena prva vlada avtonomne Podkarpatske Rusije. Ker je dr. Parkanj zaposlen s pogajanjih z Madžari v Komarnu, je prepustil mesto ministrskega predsednika poslancu Brodiju, ki je prevzel tudi prosvetni resor. Minister notranjih zadev je Bačinskij, gospodarski minister Bencik, minister za narodno zdravstvo in socialno politiko dr. Vološin, minister pravosodja pa dr. Pjezčak.

Zakon o volitvah narodnih poslancev se dobi v Cirilovi knjigarni Maribor, Ptuj

Zapiski

Francoski veleposlanik v Rimu

Pred Monakovim so v Parizu že govorili, da sta kandidata za poslanika v Rimu bivši mornariški minister Pietri in predsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve Mistler. Zdaj pa poročajo angleški listi, da ne bodo Francozi iskali novega poslanika med politiki, temveč med diplomati. Najbolj verjetno bo imenovan sedanji poslanik v Berlinu François Poncet.

Kriza angleške vlade

Ob koncu meseca pričakujejo v Angliji izpremembe v vladi, ker so se po nekaterih vesteh z odstopivšim ministrom mornarice Duffom Cooperjem solidarizirali še štirje ministri: Stanley, Elliott, Morrisson in lord Delaware. („l Oeuvre“).

Konsekventen politik

Po vesteh francoskih listov je znani belgijski socialistični voditelj Vandervelde v znak protesta izstopil iz stranke, ker sta belgijska vlada in socialnodemokratska stranka, katere član je predsednik vlade in zunanji minister Spaak, v češkoslovaški krizi zavzeli nevtralnost stališče.

Vprašanje štednje

»Samouprava« piše, da je samo delna mobilizacija Francije stala 500 milijonov frankov dnevno, skupaj okoli 68 milijard. Ogromne vsote so porabile tudi Nemčija, Anglija in Italija ter vse manjše države, ki so bile tudi pripravljene. Edina država, ki ni mobilizirala niti enega vojaka in ki ni izgubila nič denarja, je bila Jugoslavija. To pa zato, ker je bila njena zunanja politika tako vodena, da ni imela sovražnikov.

Dovoljena in prepovedana mednarodnost

Za kapitaliste ni narodnosti, ni državnih mej; imajo kartele, konzorcije, politične zveze in skupen sistem boja proti delavstvu. Prava mednarodna solidarnost je med njimi. Toda delavci ne smejo biti mednarodni, to je imeti zvez s sotrpini v drugih deželah ali po vsem svetu. To je za delavce narodno izdajstvo, čeprav so socialni interesi delavstva po vsem svetu enaki, kar se tiče boja za pravico. (»Delavska Politika«).

Tudi Svetislav Popović

»Hrvatski Dnevnik« poroča, da je Milan Banić, ki je pripadal parlamentarni opoziciji, vstopil v JRZ. Prav tako se pripravlja, da gre v JRZ dr. Svetislav Popović iz Zemuna, ki je bil do zadnjega eden izmed voditeljev JNS.

Samo že jutri

v sredo 12. do 10. ure

dobite lahko še

srečke drž. razr. loterije pri viru sreče

PUTNIK

uradna potovalna pisarna in poobl. glavna kolektura
PTUJ MARIBOR CELJE
1. žrebanje 12. oktobra 1938

Maribor, 11. oktobra.

V tistih angleških krogih, ki imajo od nekdanj odločilno besedo nad usodo imperija, si nasprotujeta v zadnjem času dve struji: ena, ki se boji nacionalnega socializma, in druga, ki se boji boljše vizma. Ekspozent prve struje je W. Churchill (svojičas je bil njen besednik A. Eden), a drugo strujo zastopa N. Chamberlain. Ta druga struja ima trenutno premoč in jo bo v teh krogih brzkone tudi obdržala. Kakšne pa so svetovnopolične konceptije teh dveh struj?

Konceptija Churchillove smeri lahko definiramo tako: ohranitev imperija, ohranitev posesti in svetovnopoličnih pozicij. Iz tega sledi obrambno stališče do totalitarnih sil. V dinamiki teh sistemov, ki morajo biti ekspanzivni, če nočejo propasti, vidijo pripadniki te struje ogroženost imperija. Na obrambo jih torej ne napeljuje ideološki moment, temveč priprosto in trezno spoznanje, da se ekspanzija teh sil ne bo ustavila pred mejami imperija, ker drugače sploh ne more, ker jo bo silila na to prejši ali slej njena notranja zakonitost, ki ji je »dinamika«. Potemtakem je le logično, da želijo pravočasno ustaviti ta razvoj! Zaradi tega je razumljivo, da te skupine v španskem vprašanju, sta se ob anšlusu in končno ob nemško-češkoslovaškem sporu. V Sovjetski zvezi ta struja ne vidi nevarnosti, ali vsaj le podrejeno nevarnost: ideologije se angleškimi konzervativcem tega kova ne zdijo nevarne, one se dajo kanalizirati, držati v šahu, paralizirati. Na drugi strani po presojanju teh krogov ne more imeti Sovjetska zveza imperialističnih interesov. Če bi se pa vendar enkrat pojavile take tendence, tedaj bi bilo še vedno dovolj časa, da se proti temu kaj ukrene. Skratka: sovražnik ni ta ali ona ideologija, ampak prav konkretna ekspanzijska nujna totalitarnih sil.

Definirati drugo strujo, je nekoliko delikatnejša stvar. Nemci so nekoč skovali izraz »perfidni Albion«. Danes bi se mogla tako izraziti druga stran, ne da bi s tem mnogo pretirala. Chamberlainova politika je bila od vsega začetka prijazna Rimu in Berlinu. Nikakor pa ne zaradi kakšne posebne simpatije do teh sil ali njihovih reprezentantov. Podlaga te politike je sledeči zelo priprosti račun. Če bi v morebitnem bodočem konfliktu podleгла Nemčija, se ne bi dalo iz tega dejstva veliko profitirati: kaj bi se pa še dalo vzeti Nemčiji? Kar je bilo mogoče dobiti, je Anglija po svetovni vojni že dobila...

Poleg te Nemčiji in Italiji naklonjeni politiki smo pa mogli zasledovati še nekaj zanimivega. To je sistematično odiranje Francije od nekdanjega vodilnega položaja v Evropi, sistematično oslajenje francoskih pozicij na kontinentu, priklenitev Francije na vrhove angleške zunanje politike. To daje mnogo misliti! Kako bi bilo z novimi dobički, tam, kjer se lahko še najdejo možnosti za dobiček? Francija lahko odda še neizmerno mnogo... Zaskrbljenost, ki veje iz izjav vodilnih francoskih politikov v zvezi s Chamberlainovimi podvigi, je tudi zelo značilna. To je eden odločilnih momentov v angleški politiki, ki jo dela Chamberlain. Drugi moment je strah pred boljše vizmom. Dokler zaupa prva struja tradicionalni angleški spretnosti v paraliziranju nevarnih ideologij, vidi druga struja v razširjanju vplivne sfere Sovjetske zveze in razširjanju boljše vizme ideologije največjo nevarnost za imperij. Tudi če bi prej navedeni račun ne bil pravičen, še vedno se izplača v sporazumu s totalitarnimi silami zavirati sovjetski vpliv. In če se temu protivi napredna Francija, jo je treba pač prisiliti k politiki, ki ji pravočasno ne bi hotela slediti. To pa se je Chamberlainu doslej posrečilo v polni meri.

Kakšen bo konec pesmi? Treba je počakati. Toda ne v brezdelju. Mi moramo natančno analizirati in odtehtati igro sil v Evropi in na celi zemeljski krogli (poleg tu obravnavanega vprašanja jih je še mnogo, ki jih moramo preiskovati) in se potruditi, da konsolidiramo kolikor je mogoče naše lastne razmere, da bomo pripravljene za vsak primer. Najbližja bodočnost nam bo pokazala, kakšne možnosti imamo za prispevanje svojega deleža v razvoju k — pravici in resnici. o.

Darujte za azilni sklad PTL!

Politični atentat v Sofiji

UMOR SEFA BOLGARSKEGA GENERALA NEGA STABA. — OBNOVLJENO GIBANJE EKSTREMNIH NACIONALISTIČNIH STRUJ.

SOFIJA, 11. oktobra. Včeraj ob 14. uri je pred vojnim ministrstvom v Sofiji ustrelil rezervni major Stojan Josifov načelnika bolgarskega generalnega štaba, generala Pejeva, nevarno rani njegovega pobočnika polkovnika Stojanova in ustrelil nato še sebe. Ta atentat, ki je po več letih miru v Bolgariji prvi, je vzbudil po vsej Sofiji in državi veliko vznemirjenje. Ozadje atentata je po zanesljivih informacijah, ki je vzdržujejo kljub drugačnim prvotnim uradnim navedbam, političnega značaja in je v zvezi z obnovljenim gibanjem makedonstvujočih ter drugih nacionalističnih gibanj, ki so jih obudili k življenju evropski dogodki zadnjega časa. Vsa ta gibanja nastopajo proti sedanjemu režimu in terjajo revizijo mirovnih pogojev v smislu bolgarskih nacionalnih zahtev.

SOFIJA, 11. oktobra. Polkovnik Stojanov, ki je bil pri včerajšnjem atentatu na generala Pejeva smrtno nevarno ra-

njen, je v bolnišnici umrl. Atentator je streljal nanj zato, ker se je postavil pred generala Pejeva in ga hotel zaščititi s svojim telesom. Car Boris, ki se je po atentatu takoj vrnil z Varne v Sofijo, jo je danes zopet zapustil.

SOFIJA, 11. oktobra. Avala. Atentator na generala Pejeva, ki leži v brezupnem stanju v bolnišnici, se je sinoči toliko zavedel, da je izpovedal, da je izvršil atentat po naročilu za 20.000 levov. Imena onega, ki ga je najel, ni izdal, ampak je le dejal, da je dobil naročilo in denar od dveh oseb, ki sta govorili bolgarsko z macedonskim naglasom. Atentator je tudi potrdil, da dobro ve, koga je ubil. Uradno poročilo o atentatu pa podaja le gola dejstva in molči o vzrokih.

SOFIJA, 11. oktobra. Avala. Vlada se je zaradi atentata na generala Pejeva sešla k izredni seji. O sklepih te seje ni bilo izdano nobeno poročilo.

Nemška zasedba zaključena

VČERAJ SO NEMŠKE ČETE ZASEDLE SE ZADNJE SUDETSKO-NEMŠKE KRAJE NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

BERLIN, 11. oktobra. Zasedba češkoslovaških predelov, ki jih je morala ČSR v smislu monakovskega sporazuma odstopiti Nemčiji, je bila včeraj po načrtu izvedena in končana. V Gabloncu je imel sinoči državni komisar za odstopljeno sudetsko-nemško ozemlje Konrad Henlein in govor, v katerem je pozval prebivalstvo, naj se posveti obnovitvenemu delu Nemčiji pripadlega ozemlja. Prvo razdobje, združitve z Nemčijo, je končano, in zdaj je treba napeti vse sile, da bodo pokrajine v najkrajšem času zopet cveteče. Obenem je Henlein po odredbi Adolfa Hitlerja razpustil sudetske legije.

BERLIN, 11. oktobra. Oddelki nemške vojske so vkorakali včeraj v zadnje predele, ki jih je določil za zasedbo monakovski sporazum. S tem je bilo celotno zasedeno sudetsko-nemško ozemlje v upravno-tehničnem smislu priključeno Ostmarki (Avstriji). Nemške čete so za-

sedle tudi desne obrežne obronke Donave nasproti Bratislavi. Tu poteka zdaj nemško-češkoslovaška meja po sredini Donave.

BERLIN, 11. oktobra. Po končani zasedbi sudetsko-nemškega ozemlja je pristopila sedaj državna uprava k nalogi, da naglo obnovi celotno ozemlje in vpostavi zopet normalen promet. V kratkem se bo vršila prometna konferenca, ki bo priključila železniško omrežje Nemčiji pripadlih pokrajin k nemškim državnim železnicam, kakor tudi k nemškemu voznomu redu.

PRAGA, 11. oktobra. Reuterjev dopisnik je obiskal več okupiranih krajev. V vsaki vasi je vse polno motoriziranega vojaštva s tanki in oklopnimi avtomobili. Nemški letalci so zasedli češkoslovaške aerodrome in povsod postavili topove proti letalskim napadom.

Češko obnovitveno posojilo

POGAJANJA ZA NAJETJE POSOJILA SO SE PRIČELA VČERAJ V LONDONU. SODELOVALE BODO MORDA TUDI FRANCIJA, NEMCIJA IN ITALIJA.

LONDON, 11. oktobra. V vladnih krogih se v zvezi s pogajanjem s češkoslovaško finančno komisijo naglašja, da bo vodila pogajanja za enkrat angleška vlada sama, ali samo do vsote 30 milijonov funtov posojila. Ako bo ČSR zahtevala večje posojilo, bo angleška vlada pritegnila k tej akciji tudi ostale zainteresirane države, in prvi vrsti Francijo, Nemčijo in Italijo. Pogajanja za češkoslovaško obnovitveno posojilo so se pričela včeraj. Za ČSR se pogajajo generalni ravnatelj Narodne banke Peroutka, šef deviznega kontrolnega urada Melik in bivši guver-

ner Narodne banke Pospisil.

PRAGA, 11. oktobra. Londonski župan, ki se je včeraj z letalom pripeljal v Prago, da razdeli podporo beguncem iz sudetskih krajev, je izjavil, da znaša fond že 40.000 funtov (10 milijonov din).

PARIZ, 11. oktobra. Predsednik republike Albert Lebrun je daroval francoskemu Rdečemu križu 50.000 frankov, ki naj se uporabijo v pomoč češkoslovaškim beguncem. Pariški listi so tudi začeli zbirati podpore. »Temps« je že prvi dan zbral čez 100.000 frankov.

Kitajski pokolj Japoncev

NEODLOČEN POLOŽAJ ZADNJIH BOJEV — JAPONCI IZGUBILI DOSLEJ 750.000 MOŽ — NEVARNE AKCIJE UPORNIKOV

LONDON, 11. oktobra. Reuterjev poročevalec iz Kantona javlja, da so po še nekontroliranih kitajskih vesteh Japonci doživeli v kantonski provinci, blizu Nangčanga, ob južnem delu Jangceja, strahovit poraz. Od 20.000 japonskih vojakov jih je po tridnevni bitki ostalo samo še 200 živčih.

SANGHAJ, 11. oktobra. Kitajski ustaši za hrbotom Japoncev postajajo vedno bolj nevarni. Napadli so celo že južno predmestje Sanghaja, kjer so pobili več tisoč Japoncev. V Nankingu so vstasi napadli tudi letališče in uničili vsa letala. Zelo aktivni so tudi drugod.

HANKOV, 11. oktobra. Reuter. Kljub silni kitajski obrambi, se je delu japonskih čet posrečilo zavzeti železniško postajo Ljuljung na progi Pejking-Hankov. 90 milj severno od Hankova. Japonci imajo postajo še vedno v svoji oblasti. Ako se Japoncem po-

sreči utrditi se na tem položaju, nastane za kitajske čete, zbrane nekaj milj bolj na severu okoli Singčanga, resna nevarnost, da bodo odrezane od ostale kitajske vojske, ki brani Hankov.

HANKOV, 11. oktobra. Reuter. Dosedanje japonske izgube v bojih s Kitajci znašajo 750.000 mrtvih in nevarno ranjenih. Kitajske izgube pa so še enkrat večje. Hude pa so japonske izgube v zadnjih bojih za Hankov, v katerih znaša število ubitih japonskih vojakov 35.000. Japonci imajo sedaj na Kitajskem okoli milijon vojakov, od tega 600.000 samo pri Hankovu. Za to mesto se bijejo sedaj odločilni boji, vkatere pritegujejo na obeh straneh vedno nove okrepitve. Včeraj se je pričela kitajska protiofenziva pri Ljuljungu, katere namen je vreči Japonce z železniške proge Pejking-Hankov. Boji še trajajo.

Imenovanje novih članov mariborskega mestnega sveta

Na mesta umrlih svetnikov Ivana Klančnika in Josipa Ošlaka ter hotelirja Franca Zemljiča, ki je zaradi preselitve sam odložil mandat, je banska uprava v Ljubljani imenovala tri nove člane mariborskega mestnega sveta, in sicer ravnatelja »Putnika« g. Josipa Loosa, restavratorja g. Alojzija Senico in ravnatelja mariborske podružnice »Karitasae« g. Antona Kovačiča.

Župan dr. A. Juvan je odpotoval v Beograd, kjer bo na pristojnih mestih interveniral v raznih komunalnih zadevah mariborske občine. V odsolnosti ga zastopa podžupan g. Franjo Zebot.

Nemško občudovanje Čehov

BERLIN, 11. oktobra. Znani publicist dr. Silex piše v »Deutsche Allgemeine Zeitung« o novi češkoslovaški in pravi, da se v Nemčiji vsi čudijo, s kakšno energijo se je nova vlada vrgla na reorganizacijo države. Ta energija zasluži vse naše priznanje. Nova češkoslovaška bo imela lepo bodočnost. Važne so pred vsem njene gospodarske zveze z Nemčijo.

Volitev prezidenta ČSR

PRAGA, 11. oktobra. Reuter poročuje, da vse češkoslovaške parlamentarne skupine so razpravljale včeraj o vprašanju novega predsednika republike. Po določbah češkoslovaške ustanove se mora izvršiti volitev čimprej, in glavni odbor praškega parlamenta je sklenil, da je to vprašanje sedaj najnujnejše.

Palestina v plamenu sovraštva

JERUZALEM, 11. oktobra. V Palestini postaja položaj čezdalje bolj napet. Uboji, atentati in napadi se vrste drug za drugim. Včeraj je bilo ubitih 6 oseb, od teh 3 Arabci in 3 Židje. Pri Cirktonu Jakovu je eksplodiral v lovnem avtomobilu peklenski stroj in nevarno rani 8 Židov. V Jeminu so Arabci požgali okoli 40 hiš, pri Sidi razdrli železniško progo in povzročili iztirjenje nekega tovornega vlaka, a razen tega so bili izvršeni tudi mnogi drugi napadi. Javna varnost je tako ogrožena, da je ustavljen skoraj ves osebni promet. Visoki palestinski komisar se vrne iz Londona v Jeruzalem jutri, v sredo. Vojaške čete, ki naj napravijo v Palestini končno red so že na poti.

JERUZALEM, 11. oktobra. Pri včerajšnjih bojih z vstasi je bilo ubitih 11 Arabcev. Ranjen je bil tudi neki angleški častnik.

»ZMAGOSI AVČEVA PLEMITOST«

BURGOS, 11. oktobra. General Franco je izjavil, da upa, da mu bodo zdaj, ko je poslal 10.000 italijanskih vojakov domov, priznali pravice vojskujoče se stranke. Barcelona, pravi Franco, ima 60.000 tujcev v svojih vrstah, pa jih noče poslati domov. Med republikansko in Francovo Španijo ni mogoče pomirjenje in Franco zahteva, da se republikanci vdajo brez nadaljnega ter računajo samo še na to, kar se imenuje »zmagovalčeva plemnitost«.

BARCELONA, 11. oktobra. Vlada je izjavila, da je vsak čas pripravljena sprejeti internacionalno komisijo in bo poslala domov vse prostovoljce.

PROTI EMIGRANTOM.

PRAGA, 11. oktobra. Listi agrarne stranke so složno nastopili proti sprejetju nemških in židovskih emigrantov iz sudetsko-nemških krajev. Tem emigrantom naj se ne dovoli ne zaposlitev ne izvrševanje svobodnih poklicev.

Borza. Curih, 11. oktobra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.69, London 20.935, New York 440, Milano 23.15, Berlin 176, Praga 15.075.

Oblačno, deloma nekoliko deževno, na gorah hladneje, potem zopet jasno in topleje.

Novice

Kako sanirati težke komunalne in gospodarske razmere v Ptujju?

VSA ZADNJA LETA PTUJ VSESTRANSKO NAZADUJE. — ZAHTEVE OBČINE ZA SANACIJO

Dejstvo je, da nekoč tako slavni Ptuj danes ne napreduje več, ampak celo nazaduje. Zaradi težkih gospodarskih prilik, ki so izmed slovenskih avtonomnih mest v Ptujju najbolj občutne, ne moremo naprej. Ni vodovoda, odgovarjajočega mostu čez Dravo in poštenih cestišč itd. Vsega tega se tudi Ptuj zaveda, saj leži v arhivih na kilograme načrtov o mostu, vodovodu, kanalizaciji in cestiščih. Nešteto tokrat se je že Ptuj obrnil na merodajna mesta s prošnjami za kredit in podporo. Bil pa vselej zavržen. Ni se upoštevalo, da pomeni Ptuj na naši severni meji obrambni zid slovenske narodnosti. Sam Ptuj je gospodarsko prešibek, da bi se obremenil z javnimi deli, zato mora pri svojih proračunih vedno upoštevati načelo štednje. Da tukajšnje prebivalstvo ne prenese povišanja javnih dajatev, je dokaz dejstvo, da je bilo v preteklem letu v območju mesta 178 sodnih dražb premičnin in 303 dražb vsled davčnih zaostankov. Zanimivo pa je, da je proračun mestne občine znašal pred 30 leti okoli 15 milij. din, danes pa le 3 milij. din in to na območju razširjene občine.

Sanacijo težkih gospodarskih razmer v Ptujju je treba iskati pred vsem v tem, da država in banovina vrmeta od dohodkov, ki jih tukajšnje prebivalstvo v obliki davkov, trošarin, taks itd. plačuje, v eni ali drugi obliki, da zamore realizirati načrte. Ptujski davkoplačevalci prispevajo banovini na dokladah k direktnim davkom letno okoli 600.000 din, na banovinski trošarin in vino in žganje najmanj 150 tisoč din, prispevek za bednostni fond znaša iz Ptujja letno okoli 70.000 din, banovinske takse in druge trošarine 80.000 din, tako da znaša prispevek banovini iz mestnega področja najmanj 900.000 din letno in še več, če upoštevamo, da mestna elektrarna plača letno državne in banovinske trošarine okoli 126.000 din. Več

ali manj je isto tudi z javnimi investicijami države za ptujsko področje, ki doslej še ni sprejelo nobenega deleža.

Potrebe Ptujja so številne in neodložljive. Vprašanje zgradbe vodovoda in kanalizacije ni mogoče premakniti z mrtve točke, ker občina sama nima finančne možnosti, da bi ta načrt izvedla. Kljub 10letnemu prizadevanju ni bilo dosedaj mogoče odpraviti neznosnega stanja glede odvajanja odpadnih vod iz banovinske bolnišnice in hiralnice, ki ne širijo samo neznosni smrad, marveč predstavljajo tudi resno nevarnost za zdravje. Gimnazijsko poslopje ne odgovarja svojem namenu. Dovozno cesto h kolodvoru in vsaj del banovinskih cest v mestnem območju bi bilo treba tlakovati. Stanje državne ceste je tako, da onemogoča avtomobilski promet.

Zato zahteva občina sledeče:

1. Področje ptujске mestne občine naj se izloči iz kompetence sreskega cestnega odbora in naj mestna občina sama prevzame njegove naloge za svoje področje. S tem bi bil pridobljen letni znesek 200.000 Din, s katerim bi bilo mogoče izboljšati nevarno stanje cest. 2. Delež, ki ga sprejema občina Ptuj na dohodkih banovine, bi se z ozirom na veliko število brezposelnih vsled ukinitve obrata Petovije in z ozirom na sedanje potrebe mesta moral povečati. 3. Ptuj nima v banškem svetu nobenega zastopnika; mestna občina naj zahteva svojega zastopnika, ki bo obveščal banovino o ptujskih potrebah. 4. Občina naj zahteva, da se spriče tolikega prometa modernizira drž. cesta Maribor—Ptuj—Čakovec obenem z gradbo novega mostu preko Drave. 5. Občina naj se oprosti obveznosti, ki jih je država v zadnjih letih naložila, ki pa po svoji naravi ne spadajo v krog občinskih obveznosti.

Zanimive so ugotovitve, da je odšel v petek zvečer pokojni Tratnik ob 10. iz neke gostilne v Levcu in da je takoj za njim odšel po izpovedi prič iz gostilne tudi brezposelni delavec Spajzer Ivan, ki je v gostilni popival in prodajal tam gostom neki cepin za dva dinarja ter se razburjal, ko nikdo tega ni hotel kupiti. Naslednje dopoldne pa je Spajzer izginil in kakor je dognano, si je sposodil od nekega mehanika kolo in se najbrže odpeljal po Savinjski dolini. Policija je izdala za njim tirnico. Je majhne postave in suh, star 27 let ter že dalj časa brez dela. Oblasti pa poizvedujejo tudi v druge smeri.

Srbkinja dala svoje premoženje katoliški cerkvi

V Glini je umrla 76 letna bogata vdova Milka Mudrinič. Svoje precej lepo premoženje je v oporoki razdelila med razne dobrodelne, kulturne in narodne ustanove. Zanimivo pa je, da je lep del premoženja kot pravoslavna vernica namenila katoliški cerkvi.

Tri hiše v Solčavi zgorele

V noči na ponedeljek je v Solčavi, v prijazni letoviščarski vasi v Savinjski dolini, izbruhnil požar, ki je upepelil tri domačije posestnikov Poličnik. Gasilci, ki so prišli na pomoč, so imeli mnogo truda, da so ogenj lokalizirali, ker je bila nevarnost, da pogori cela Solčava. Škoda je ogromna. Požar so povzročili neprevidni prenočevalci, ki so v hlevu kadili.

o. Za novega spomeniškega konservatorja je bil imenovan univ. prof. dr. Franče Mesesnel, ki je že prevzel posle od dosedanjega konservatorja univ. prof. dr. Steleta.

o. Predavanje o naših državnopravnih starinah je imel v Ljubljani ravnatelj dr. Mal. Predavatelj je posegel daleč nazaj v našo domačo zgodovino in orisal slovensko državnopravno življenje v davni preteklosti našega naroda.

o. Tramvajsko progo v Ljubljani bodo podaljšali do Rakovnika, kar bo koristilo

pri tem pa prišla na sled velikim poverbam, ki jih polagoma še odkriva. Do sedaj manjka okrog 65.000—din denarja izseljencev in sezonskih delavcev. — Kapetanović je sedaj v preiskovalnem zaporu v Murski Soboti.

o. Blizu Varaždina sta se ustrelila dva Ljubljančana. 26letni absolvent višje mornariške šole Franc Podobnik in brivec Hinko Kirinič. V poslovnem pismu pravi, da sta beračila, kljub temu pa nista mogla živeti, krasti pa nista hotela.

c. Velika narodna kmetijsko mladinska manifestacija v Celju za nedeljo, 16. okt., odpovedana.

c. Nesreče. Pri polaganju cementnih cevi je padel in si nalomil rebra delavec Verbek Ivan iz Zavodne; z voza je padel posestnik Otorepec Janez iz Sv. Ane pri Pristavi in se poškodoval po glavi, rokah in nogah.

c. Strelske tekme preložene. Tekmovanje strelskih družin, ki je bilo napovedano za to nedeljo, je preloženo na 23. t. m. Pričetek ob 8. na strelišču v Pečovniku.

c. Vlomljeno je bilo v vežo hiše dr. Negrija, odkoder je vdrl tat v mlekarino in železnino.

c. Se ograjo na Stari grad! V notranjosti gradu so zgrajene ob steni stopnice od tal do vrha. Čimpreje pa naj se zgradi ob stopnicah še ograja, kajti vzpenjajo se prav visoko in kdor bi padel v globino, bi se prav gotovo ubil.

c. Nesreča. Včeraj zvečer so prepeljali reševalci v celjsko bolnišnico gozdnega delavca Peška Marka iz Gračnice pri Rimskih Toplicah. V tem kraju se vrste nesreče delavcev, ki so zaposleni pri tovarni za lesene podpetnike, vse prepogosto.

p. S svojo surovostjo se je izkazal najemnik Horvat Štefan iz Draženc pri Ptujju. Ker je čisto zanemaril najeto zemljo, je gospodarica Vinko Marija naprosila svojoročnico Mesarič Ano, da ji pomaga pri delu. To pa je divjaškega najemnika tako zagrabilo, da je Ano vrgei v klet in jo bil do nezavesti. Par dni je bilo njeno življenje na kocki. Ima tri male otroke, mož pa kuje v fužinah v Tržiču.

Jutri je žrebanje!

Dne 12. t. m. se prične novo kolo DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE. Kdor se nima srečke, se naj obrne nemudoma in zaupljivo na našo hišo sreče in pooblaščenega glavnega kolekturo

bančno poslovalnico BEZJAK, MARIBOR, Gosposka ulica 25. Hitite, da ne bo prekasno!

Skrbi in težave Celja

Celje polaga največ pažnje na tujski promet, saj ima zavidanjen vreden položaj ob Savinji, ob robu krasne Savinjske doline in ob vznožju strmega hribovja. Pa kaj, ko izgleda, da je narava te svoje darove zaman poklonila našemu mestu. Savinja že davno ni več tako bistra in tuji ne prihajajo več tako pogosto k nam, da se skupljejo v reki, ki skriva v sebi tople vrele. Da bi se to spet uredilo, se je podala deputacija tujsko-prometnega odbora v Ljubljano, toda vrnila se je s takim uspehom, da je ves odbor demisioniral. In vendar se bo moralo nekaj narediti, da mesto ne bo ostalo brez kopeli v tekoči vodi... Onesnaževanje reke je bila ena izmed redkih zadev, ki je vznemirila vse prebivalstvo.

Tudi električne ure imamo in Celjani ne zamujajo več tako pogosto službe in vlaka, kakor prej, ko so kazale javne ure že take razlike, da je še kolporterje ujezilo

Ormož je dobil novo vinsko klet

Kletarsko društvo v Ormožu si je zgradilo zadružno klet, opremljeno z mnogimi modernimi napravami. Klet so otvorili s primerno slovesnostjo, kateri so prisostvovali razni gospodarski odličniki. Nova klet pomeni za tamošnje vinogradništvo veliko pridobitev. V njej so betonske cisterne, obložene s steklom. Prostora ima za okoli 3000 hl vina. Cisterne je izdelala tvrdka Miovič iz Maribora. Z drugo je podprla tudi banovina in ministrstvo za kmetijstvo.

in so klicali: »Vse celjske ure stojijo!« V spomin na te čase kaže ura na Marijini cerkvi noč in dan točno.

Most preko Savinje so spet malo zakrpali, pa upamo, da ga bo kmalu odnesla Savinja in bomo dobili novega ob železniškem tiru.

Kako bo z novo sodno palačo, tega pa meščani ne vedo. Zdaj je s koli podprta stara grofija, toda če bodo ti koli prenesli potres — tega nihče ne ve. Pa je še mnogo drugih skrbi in potreb, ki romajo v liste, v pisarne in v koše. Tako pomanjkanje prostora v gimnaziji, neprijazni in natrpani prostori na občini in policiji, blatne ceste... Preko Glavnega trga ne smejo več motorna vozila in par konj ne sme več vleči po mostu po več voz. To sta res dve pridobitvi, toda zaslug za take in slične zadeve nima nobeden, le napaka bi bila, če bi to že ne bilo urejeno.

Kdo je umoril Tratnika v Celju?

Včeraj smo poročali, da so našli kamenarji v Levcu ob Savinji naplavljeno truplo prodajalca lesene robe Jakoba Tratnika iz Osence in da gre najbrže za umor. To je danes dokazano. Našli so se sledovi borbe, ki ji ni bil nihče priča in katere potek bo mogel opisati le morilec. Na grmu, v bližini katerega je bil pokojnik ubit, so visele ovijalke na noge, čevlje pa je zločinec odnesel. Včeraj dopoldne je obdukcija dognala, da so bile prizadejane Tratniku s topim predmetom težke rane, od katerih je bila že prva smrtna.

zlasti rakovniškimi romarjem. Progo gradijo zelo naglo in bo kmalu gotova.

o. V Ormožu se je pripetila prometna nesreča g. Martinu Školibru, posestniku iz Pušinec. Vozil je v nedeljo iz svojega vinograda manjšo družbo proti domu. Za njim privozi avto dr. Brodarja iz Ormoža ter po neprevidnosti prevrne voz g. Školibra v občestni jarek. Padec je prizadejal g. Školibru posledice, da je moral iskati zdravniško pomoč v bolnišnici. Njegova gospa ima poškodbe lažjega značaja.

o. Ponarejevalnica denarja v hotelu. V nekem ptujskem hotelu so orožniki presenetili družbo ponarejevalcev 500 dinarskih bankovcev. Dočim so drugi pobegnili, so orožniki aretirali kolovodjo, 30-letnega Avgusta Dornika iz Celja. Zaplenili so opalograf, 10 negativov 500 dinarskih bankovcev, dve kopiji in mnogo kemikalij ter ponarejevalskih priprav.

o. Dva Ljubljančana skočila pod vlak. Za Kolinsko tovarno je skočil pod vlak 16letni dijak srednje tehnične šole Anton Dolničar, ki ga je lokomotiva usmrtila. Za Mladiko pa je brzovlak povozil 25letnega zasebnega uradnika Stanislava Ježa, ki je bil tudi takoj mrtev.

o. Velike poverbe na pošti v Prosenjakovcih. 25. avgusta je pogodbeni poštar v Prosenjakovcih Kapetanović Nikola, imel nesrečo s svojim avtom, s katerim je prevažal pošto in potnike. Pri Murski Soboti je vinjen zavozil na rob ceste in zadel v drog. Vsled poškodbe v motorju je avto zgorel. Bil pa je dobro zavarovan. Orožništvo je stvar prijavilo, ker da je nameraval z nesrečo oškodovati zavarovalnico. Šlo je še dalje in poštna direkcija je odkrila malomarnosti v administraciji.

p. Dobrodelno delo. Letos so se ptujski skavti odločili, da bodo s svojim delom podpirali revne Haložane. Namesto da bi dijakinje po sobotnih večerih razprodajale svojo lenobo in prikupljivost, pletejo sedaj jopice za haloške raztrganice. Želimo, da bi njihovo delo želo mnogo sadov in da bi vzbudilo še več takih vzgledov v Ptujju.

n. Split je dobil novega župana. Za novega župana v Splitu je bil imenovan odvetnik dr. Vlada Matošič.

n. Na Hrvatskem bo z uredbo notranjega ministra organiziran nov Okučanski srez.

n. Naše poslanstvo v Čilu. Za izrednega poslanika in opolnomočenega ministra v Santiagu v Čilu je imenovan generalni konzul dr. Filip Dobrečić.

n. Sarajevski Sokoli so se do 1. 1941 odrekli alkoholnim pijačam, kavi in kockanju in psovanju, da s tem počaste spomin pokojnega kralja.

»Ali si že plačal?«
»Ne, in ti?«
»Tudi ne!«
»No, potem pa lahko kar greva!«

Maribor

Skrivnosten strel v gozdu

NABIRALEC GOB S PRESTRELJENIM TREBUHOM V GOZDU — KDO JE NEZNANI NAPADALEC?

Ko je včeraj zjutraj peljal neki posestnik iz Hoč z enovprežnim vozom skozi dobrovski gozd, je slišal hropenje in ječanje. Šel je pogledat v smeri, od koder je prihajal glas in našel je na tleh moža, ki je ležal v krvi. Takoj ga je naložil na voz in ga odpeljal v Dobrovce, kjer so ljudje nudili ranjencu prvo pomoč, nakar so ga proti poldnevu prepeljali v mariborsko bolnišnico. Tam so izvedeli, da je ranjenec 49letni Franc Polko iz Studencev pri Mariboru. Imel je še toliko moči, da je vsaj nekaj povedal o dogodku. Polko je nabiral v dobrovškem gozdu

gobe. Ko se je zmračilo, se je pred njim pojavil neznan možki, ki ga je ustrelil z lovsko puško. Šibre so mu razmesarile trebuh in ves spodnji del telesa. Zgrudil se je in ležal v gozdu do jutra, ko ga je našel omenjeni posestnik in ga spravil v bolnišnico. Zdravniki so moža takoj operirali, vendar so ga šibre tako poškodovale, da je le malo upanja, da bi okreval. O dogodku so bili obveščeni orožniki, ki so uvedli preiskavo. Ugotovili bodo, kdo je skrivnostni napadalec in zakaj je streljal na nabiralca gob.

Svengali spreobrača neverne Tomaže

Z NEVERJETNO JASNOSTJO VAM POVE, KAKŠNI STE IN KAJ VAM ŽIVLJENJE OBETA V BODOČNOSTI

Neveren Tomaž sem, pravim okultistu Svengaliju, ko mi pripoveduje o svojih zanimivih uspehih v tujini. Zato me povabi na neko zasebno seanso, ki jo je sinoči priredil g. Svengali za izbrano družbo. Vse sem osebno dobro poznal. Znana mi je bila njihova preteklost in vedel sem tudi, kakega značaja so. Zato sem bil vesel, ko sem bil povabljen na zanimivo prireditev poizkusov okultnih ved, psihografologije in telepatije, kajti vedel sem, da bom lahko ugotovil, koliko so Svengalijeve izjave in napovedi točne. Zbrani smo. Vsak izmed nas je napisal na list papirja svoje ime in rojstni datum. Vsi nestrpnost pričakujemo, g. Svengali se zresni, zbere misli in že gleda skozi povečevalno steklo moj podpis. Par trenutkov tišine. G. Svengali me pogleda in govori. Presenečen sem ostrmel, kajti povedal mi je vse tako točno, lahko rečem, z 90 odst. zanesljivostjo, vse važnejše doživljaje moje preteklosti. Ostali v moji družbi so s presenečenjem ugotovili, da je tudi vse poteze mojega značaja povsem natančno orisal. Kakor meni, je g. Svengali uganil tudi vsem ostalim. Povedal je iz življenja posameznikov take dogodke, ki smo se jih vsi spominjali in morali smo našemu okultnemu znanstveniku samo čestitati k njegovim sposobnostim na polju okultizma, psihografologije, telepatije in jasnovidnosti. Tudi za njegove nasvete glede zdravja, službenih odnosov in naše bodočnosti smo mu hvaležni in se bomo po njih ravnali, ker smo prepričani, da je Svengalijeva prognoza zanesljiva. Tako je na podlagi fotografij točno opisal značaje nam znanih ljudi, ki jih še nikoli ni videl. Seansa je bila končana in nevernih Tomažev ni bilo več, kajti vsi smo se sami prepričali o Svengalijeve sposobnostih in bomo njegove napovedi kontrolirali. Po seansi nam je g. Svengali pripovedoval o zanimivih dogodkih, ki jih

je doživel na svojih večerih v letošnji sezoni. Značilen primer njegove sposobnosti na polju jasnovidnosti je oni z Raba. Neka ugledna dama potoži g. Svengaliju, da je izginil njen briljantni prstan. Svengali se zamisli in ji pove, da je iz Zagreba, da je onega dne, ko je pogrešila prstan, kupovala v neki zagrebški trgovini rokavice. Pri tem ji je padel prstan z roke. Svetoval je dami, naj se zgleda v trgovini. In res. Tam je dobila svoj dragoceni prstan. Svengali ima sto takih primerov. O mnogih zelo zanimivih bo govoril na svojih seansah v Grajskem kinu pred večerno predstavo, kjer bo gostoval do vključno 13. oktobra. V hotelu »Zamorec« pa bo na željo analiziral rokopise. Nastopil bo tudi pri obeh kinematinejah. —ig.

Franciščanska ura in mariborski obrtniki

Ure na frančiškanski cerkvi so brez kazalcev. Župnijska uprava se je odločila za popravilo kazal. Slikarska oziroma plesarska dela je dobil — kipar iz Celja. Mariborski obrtniki se takemu postopanju župnišča čudijo, ker kipar ni upravičen prevzeti plesarskih del, poleg tega pa je v Mariboru dovolj pleskarjev, ki morajo plačevati cerkveni davek in bi radi prevzeli delo pri prepleskanju kazal na frančiškanski cerkvi. Nedavno je celo neki tukajšnji pleskar stavil ponudbo z nižjim proračunom, pa je bil zavrnjen.

Zaklad v stiskalnici

Posestnik in zidar Ivan Spindler iz Vinarij v Krčevini je shranil vse svoje prihranke v pločevinasto škatljo, to pa skrival v stiskalnico. V škatlji je bilo 3500 dinarjev. Ko je Spindler hotel plačati neke račune, je prestrašen opazil, da je nekdo njegov zaklad

v stiskalnici odkril in ga odnesel. Namesto denarja je v škatlji našel listek, na katerem mu tat sporoča, da se naj oškodovani zgleda pri njegovi materi, ki mu bo denar vrnila. Tatvine je osumljen Spindlerjev hlapec Martin V., ki je pred dnevi zapustil službo in neznanokam izginil.

RAZKOŠNA RAZSVETLJAVNA IN TRG POD KOSTANJLI

Iz vrst Mariborčanov z desnega brega smo prejeli: Podeželan, ki leto dni ni bil v Mariboru, oni dan Glavnega trga skoraj ni spoznal. Zdi se mu, da je postal vse preveč razsvetljen. Ko dospe ta možakar na naš živilski trg, se zopet ne spozna. Zmajuje z glavo, češ, da to nikakor ne gre skupaj: Razkošje z razsvetljavo in živilski trg pod kostanji in po lehu. Najprej skrb za želodec in zdravje! Ker še ni izgledov za ustanovitve osrednje tržnice, želijo Mariborčani z desnega brega, da jim mesto tam uredi vsaj zasilno tržnico, ki bo služila magdalenskemu predmestju.

m Iz kaznilniške službe. Minister pravde je iz mariborske kaznilnice premestil knjigovodjo Juga Andreja v Sremsko Mitrovico, od tam pa knjigovodjo Laziča Gjorgja v Maribor.

m Framska dekleta se pripravljajo za »Pohorski dan«. Prireditveno vodstvo »Pohorskega dne« ima polne roke dela in so priprave v polnem teku. Veliko skrb za to važno pohorsko prireditev so pokazala framska dekleta, ki so sestavila program za pohorsko rajanje. Priredila bodo pravo pohorsko trgatje, skrivajo pa še več presenečenj za 30. oktober.

Z davčne uprave. Davčna uprava za mesto Maribor sporoča, da je 1. oktobra zapadel v plačilo zadnji četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbene davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice. Prvega novembra pa zapade v plačilo drugi polletni obrok zemljarine. Davčni zavezanci splošnega davka na poslovni promet, ki plačujejo davek po knjigi vpravljenega prometa, morajo predložiti prijave in plačati ustrezni davek za tretje četrtletje najkasneje do 30. t. m.

m Pobeglega dečka so prijeli v Nemčiji. Pred 14 dnevi je z doma pobegnil 16letni Oton Donža iz Maribora. Odšel je peš v bivšo Avstrijo, kjer je pri nekem kmetu delal. Prijeli pa so ga orožniki in ga izročili našim oblastim, te pa njegovi materi v Mariboru.

m Ukradeni dokumenti. Tukajšnji trgovec s pisalnimi stroji Ivan Karbeutz je prijavil policiji, da mu je nekdo iz avtomobila ukradel dokumente, in sicer triptik ter avtomobilsko vozovnico. Ukradena mu je tudi torbica z orodjem za popravilo pisalnih strojev. Kdor prinese dokumente na policijo, dobi primerno nagrado.

m. Lazni elektriški kontrolor. Včeraj je prišel v stanovanje upokojenega profesorja Gabrijela Majena v Turnerjevi ulici 4 v Krčevini možakar srednjih let in se predstavil za kontrolorja mestnega elektriškega podjetja. Motal se je okoli števec in pregledoval žarnice. Ko pa se je profesor Majcen za hip odstranil iz sobe, je »kontrolor« izginil, z njim pa tudi pozlačena profesorjeva očala.

m. Zlato zapestno uro je nekdo ukradel ravnotejici »Vesne« Mariji Rapočevi, ko je prodajala grozdje ob priliki Grozdnega tedna. Oškodovana je za 2000 dinarjev.

m. 12 kg bakrene žice je neznanec ukradel trgovskemu potniku Edvardu Kokovniku iz Cvetlične ulice.

m. S kolom napaden. Ko se je 51-letni delavec Rudolf Orgl ponoči vračal v Spodnjo Dobravo, ga je napadel starejši možki in ga s kolom pobil na tla. Dobil je hude poškodbe na glavi in rokah.

m. Kolesarjeva nesreča. V Košakih je neki avtomobilist podrl poštarja Antona Šumana od Sv. Marjete ob Pesnici, ki se je s kolesom peljal v Maribor. Dobil je zelo nevarne poškodbe na obeh nogah.

m. S hleva je padel v Pragerskem 47letni telegrafist državnih železnic Viktor Ogrinc. Pri padcu je dobil veliko rano na glavi, poškodovani pa ima tudi obe roki. Ponesrečenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

* Ure popravila odlično in poceni in daje jamstvo za vsako uro delavnica M. Ilgerjev sin, Maribor. Gosposka 15.

* Grajski kino »Zdravnik iz strasti«. Pri večerni predstavi nastop Svengalija pri normalni vstopnini.

* Že jutri 12. oktobra bo izžreban dobitnik od 400.000. Hitite in kupite si srečo pri »viru sreče«: Putniku, Maribor, Celje, Ptuj.

Nočna lekarniška služba: Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, telef. 22-70; Dvorna lekarna pri Sv. Arehu Glavni trg 20, tel. 20-05.

Mariborsko gledališče

Torek, 11. okt., ob 20. uri »Hudičev učenc«. Red A.

Sreda, 12. okt.: Zaprt.

Četrtek, 13. okt., ob 20. uri: »Kar hočete«. Red B.

Mariborska opera pripravlja kot prvo glasbeno predstavo te sezone opereto »Boccaccio«. V tem na svetovnih odrih znanem delu Dahmatinca Franceta pl. Suppeja nastopi prvič novi tenor Anatol Manoševski.

Pred zaključkom abonmaja. Vsem, ki se do zdaj še niso prijavili za letošnji abonma, se nujno priporoča, da to čim prej store, ker se kasneje novi abonenti ne bodo več sprejemali.

Kultura

Spominski koncert »Jadrana«

V soboto, 8. oktobra je priredilo društvo »Jadrana« v frančiškanski cerkvi v Mariboru koncert, posvečen spomenu pokojnega kralja Aleksandra I. V cerkvi se je zbralo mnogo občinstva, ki je poslušalo koncert v prav slovesnem razpoloženju.

Na sporedu so bile skladbe a capella, skladbe za bariton in orgle, violino in orgle, dve violini in orgle in za orgle same. Od skladb a capella so bile najpomembnejše Svovljevi »Večeri tvojeja«, Palestrinova »Tema nastala je« in Lisztov »Mir z vami«. V skladbi »Tema nastala je« smo imeli priliko spoznati vso dovršeno lepoto Palestrinovega vokalnega sloga, ki je služil in še dandanes lahko služi kot vzor vsem skladateljem. Skladbi »Reši me, o Gospod« od E. Hochreiterja in »Psalm 130« od K. Odaka za bariton in orgle, spadata med najboljše svoje vrste; zlasti zanimiv je Odakov psalm, Zajčev »Oče naš« za bariton, violino in orgle pa ima vse značilnosti operne arije najcenejše vrste, ki jo je sploh težko smatrati za resno skladbo, še manj pa kot molitev. Vsekakor ta skladba ni

spadala na ta sicer zelo seriozni spored. Od instrumentalnih del je bil najzanimivejši »Pasion« Maksa Regerja. V tem delu je prišla do izraza zlasti originalna harmonika tega mojstra, ki predstavlja v nemški glasbi poglavje zase, podobno kakor v češki glasbi L. Janaček. Skladbe za violino, oz. 2 violini in orgle, so bile izbrane z manj srečno roko. Predvsem vprašanje, zakaj sami počasni stavki? Saj vendar tudi na spominskem koncertu lahko poslušamo kak allegro! Razen tega: zakaj smo slišali od Tartinija le Andante iz A mol sonate in ne cele sonate? Zakaj od Bacha le Largo ma non tanto iz koncerta za dve violini in orgle, a ne celega koncerta? Instrumentalisti bi si že morali vzeti toliko časa, da lahko postavijo na program vso skladbo, ne pa le po en stavek. Koncert ni šolska produkcija!

Z izvedbo koncerta smo bili deloma zadovoljni, deloma več ko zadovoljni, deloma pa tudi — manj ko zadovoljni. Gdč. J. Kalčeva nas kot violinistka ni mogla navdušiti. Njen ton je trd, včasih celo hreščoč, intonacija nezanesljiva, fioriture (tudi naj-

priprostejše) okorne. Pokazala je edino smisel za interpretacijo. Toda za pravilno interpretacijo ne zadostuje le razumevanje skladbe in sloga, osnovni pogoj je pri instrumentalistu tehnično znanje.

Organist g. G. Zafošnik je na svojem instrumentu doma, kar se je pokazalo zlasti v uporabi registrov. Zeleni bi enkrat slišati kake večje stvari za orgle, n. pr. od Bacha, pa tudi od Regerja, če ima g. Zafošnik zanj morda posebno slabost.

Bariton g. K. Kamušiča ima izvrsten srednji register, globoki register je nekoliko šibkejši v visokem registru včasih forsira. Tehnika dihanja in izgovarjavanja ste brezhibni. Ima pa ta pevec dve lastnosti, ki odlikujeta pravega pevca, to je lepota glasu in notranji žar (tega je bilo pri Odaku celo malo preveč). To daje njegovi korektni interpretaciji listo sugestivno moč, ki jo sicer pri pevcih večkrat pogrešamo. Veselili bi se, če bi tega pevca mogli večkrat poslušati.

Zbor »Jadrana« ima lep glasovni material, zlasti med basi. Poje izenačeno, disciplinirano, a dinamika je lepo izdelana. Tu in tam so srednji glasovi malo neestetski (odprto petje!) in včasih izgovarjavanja ni na višini (na pr. ne »mi z vami«, ampak »mir z vami«).

Vsekakor pa smo lahko zadovoljni in z nami tudi pevovodja g. Vrabec, ki se očitno ni zaman potrudil, zakaj uspeh te prve letošnje domače glasbene prireditve to potrjuje in predstavlja brez dvoma simpatičen uvod v glasbeno sezono. L. N.

k Roditeljski list. Izšla je 2. številka II. letnika »Roditeljskega lista«, ki ga izdaja Pedagoška centrala v Mariboru v uredništvu prof. Gustava Šilih. Članke so prispevali dr. Žgeč, G. Šilih, Lojka Megličeva, Fr. Fink, Vilko Kolar, F. Kavvar, dr. Schmidt, Ema Deisingerjeva itd.

k Zvonček. V osmi številki 39. letnika ljubljanskega mladinskega mesečnika »Zvonček« v uredništvu dr. Pavla Karliča objavlja svoje leposlovne in poučne prispevke med drugimi tudi France Bevk, Ivo Peruzi, Franjo Čiček, Manko Golar in Jožefa Murnik.

k Zagrebška drama v Splitu. Danes in jutri gostuje po daljšem presledku zagrebška drama v Splitu in vprizori Nusičevega »Pokojnika«, Wernerjeve »Ljudi na ledeni plošči« in Goldonijevega »Slugo dveh gospodarjev«.

k Novo Čapkovno delo v hrvaščini. Zagrebška založba »Binoza« je izdala v zbirki Svjetski pisci prevod najnovejšega romana slavnega češkega pisatelja Karla Čapka »Prva smena«.

Gospodarstvo

Pred koncem sadne sezone

IZKUŠNJE IN NAUKI ZA SADJARJE IN SADNE TRGOVCE.

Polagoma se bližamo koncu sadne sezone. Ob tem času dosega zrelost vse sadje in tako bo olajšano delo tudi sadnim kontrolorjem, ki so čisto prihajali v zadregu glede ugotovitev izven našega sadnega izbora še razširjenih sadnih sort, kakor tudi glede ugotovitve »predpisane« roka zrelosti.

Znano je, da je sadna letina letos silno skopna. Tako je v Sloveniji bila napolnjena samo štirim srezom: Maribor, Gornji grad, Dravograd in Radovljica. Enako in še bolj skopna je bila sadna letina v ostalih sadnih pokrajinah naše in ostalih balkanskih držav. Severne iz zahodne evropske države pa so leto tako rekoč brez sadja, kar je dalo našim sadjarjem in sadnim trgovcem več kot dovolj upanja, da bo letošnja sadna trgovina nad vsemi v prejšnjih letih. In resnično, v tej meri se je pričetakom turizma pokazala, kajti za rano sadje je sadjar dobil 3 din in še več za 1 kg.

Nekako sredi septembra pa je cena začela rapidno padati. Slišali smo razne vzroke: padeč klirinške marke, nedospetje deviznih dovoljenj in podobno. Končno je tudi nastopilo kritično mednarodno stanje po celi Evropi, s tem v zvezi pomanjkanje vagonov in mimogrede izvoznoprometni zastoj. Hudomušneži so trdili, da bo našim izvoznikom vsak taka ovira še najbrž dobrodošla, in sicer za navijanje cen — navzdol. No, če pogledamo na sedanje sadne cene, bi skoraj tem hudomušnežem morali dati prav. Cene sedanjim poznim jabolkom, kvalitativno mnogo zgodnje sadje prekašajočim, bodisi po okusu, aromi, trajnosti in uporabljivosti, so 2 din, izvzemši kanadke, ki so pa 2 din 50 p kg. Toda še kanadke morajo biti gladke kože, ve-like, sploh prvovrstne, kar je pač vse prav, a cena 2 din 50 p ustreza komaj drugo — ali tretjevrstnemu sadju.

Od poznega sadja še v glavnem čakajo na prodajo mošančarice in bobovci. Prve je po večini otepel z drevja vihar in dež zadnjih dni, boljše se drže na drevesih še bobovci. Kako bo s cenami teh, še doslej ni znano. Toda sedaj k izkušnjam in naukom, tokrat le k nekaterim!

V prvi vrsti moramo pripisati vsakemu kolikor toliko jasno mislečemu sadjarju, ki ve, kako revno je letošnja letina razdeljena po naših pokrajinah in državah, da ne more več slepo verjeti stanju naših sadnih cen. V »Večerniku« dne 2. sept. t. l. smo sicer čitali odgovor sadnih izvoznikov na članek z dne 31. avg. t. l., v katerem članek izvoznik naračuna toliko in toliko čistega dobička pri kg sadja, kar je gotovo pretirano. Vendar vemo na drugi strani, da naročila sadja iz tujine spet močno naraščajo, cene pa — padajo! To je ab-solutno pomisleka vreden pojav! —

Drugi, že v početku sadne sezone vidni napačni pojav je bilo veliko število sadnih nakupovalcev — mešetarjev, da celo: »nadmešetarjev« in »podmešetarjev«. Vsi so morali zaslužiti in vsi seve na račun producenta.

Tretji nezdrav pojav: ustvarjala se je nakupovalna sadjarska zadruga in res pričela malo delovati in morda je res naglala v začetku sadne cene kvišku. Toda kmalu je utihnila in sadje baje celo ponujala sadnim trgovcem. Prizadeti osnivalci te zadruge imajo na vesti, da so našega itak po polomljeni: bivših zadržanih zadržano malovernega kmeta v tej malovernosti še bolj utrdili. Da, tako je, kdor misli, da je zadrugo mogoče tako ustanovljati kot druga društva, kdor gradi zadruge le na omejene osebnosti na polit. stranke itd. Graditelji zadr. naj bodo izkušeni zadrugarji, oni in vsi člani pa zadržano vzgojeni, iskreni in poštteni zadržniki! Vem, da izvozniki ne gledajo prijazno na te zadruge, toda prej ali slej bo zadržništvo edino izhodišče in reševališče gospodarskega življenja tudi na kmetih, čeprav spričo prej navedenih pojavov še ne v doglednem času. Vem pa tudi, da se bo dal najti ugoden stik med zadržugami in sadnimi trgovci in vobče menim, da med sadjarji in izvozniki mora priti do skupnega delovanja, čegar vrhovni pogoj je: **medsebojna iskrenost!**

Končno: slišimo, da sadni izvoj otežujejo Prizad, Narodna banka, železniska uprav itd. Naj bo, verjamemo, samo damo na dejstva. Nikoli in nikjer pa ne slišimo, kakšne cene nudi tuji kupec, koliko so faktični stroški in za tem dobički izvoznikov! Tudi izvoznikom je le privoščiti dobiček, seve v izmeri z služka! V tem tiči zajec, okoli te tajnosti se prav za prav v glavnem love sadjarji, ki morda in prav zaradi te vedno jim »zaprete knjige« precenjujejo dobičke izvoznikov. Sadjarjevi računi so odkriti, pozna jih tudi sadni trgovec, drugače pa je z izvoznikovimi. In če je tako, ni medsebojnega zaupanja, ki ga omogoči le star trgovski rek: Odkriti računi, dobri prijatelji!

Hmeljsko tržišče

Zalec, 11. okt. Tekom preteklega tedna se je povpraševanje po blagu z vsakim dnem bolj dvigalo. Kupčija je sedaj zelo trdna. Blago prvovrstne kvalitete še vedno pridobiva na ceni, ker so producenti čedalje bolj rezervirani in trdno držijo blago. Zaloge so se precej izpraznile, tako da menda ne presegajo več 500 stotov. Za dobro blago se je cena povzpela že čez 30 din.

g. Sejmi 12. oktobra: Ptuj, Celje, Trbovlje, Teharje in Semič.

g. V novo palačo se je včeraj vselila Poštna hranilnica v Beogradu. Palača, ki so jo gradili nad 3 leta, je veljala 58 milijonov din ter je zelo razkošna.

g. Industriji hočejo biti sami. Ko je obiskal trgovski minister zagrebško združenje industrijev, so mu le-ti predlagali, naj bi se za industrije osnovala samostojna zbornica, da bi se tako interesi industrije še prav posebej zavarovali. Minister je na predlog ugodno reagiral ter je zato pričakovati, da bodo dobili hrvatski industriji lastno zbornico.

g. Gospodarska pogajanja med Jugoslavijo in Nemčijo so se v Beogradu že pričela. Izgledi so dobri.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2377.16—2391.75, Berlin 1750.52—1764.40, Bruselj 738.95—744.01, Curih 996.45—1003.52, London 208.86—210.91, New York 4341.01—4377.32, Pariz 116.62—118.06, Praga 149.44—150.55, Trst 229.34—232.43.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: Vojna šk. 465—468, 4% agrarji 58—62, 4% sev. agrarji 60 bl., 6% beg. obv. 90—91.50, 6% dalm. agrarji 90 bl., 7% inv. pos. 96.50—97.50, 7% Blair 92.25—92.75, 8% Blair 97.50—98.50. Delnice: Trbovlje 200 bl., Narodna šumska 20 bl., Jadranska 350 d.

Sport

Trije novi damski rekordi v Beogradu

V nedeljo se je vršilo v Beogradu damsko juniorsko lahkootletsko tekmovanje za prvenstvo mesta Beograda in Beogr. podzveze ter za pokal Milovana Jakšića. V vseh disciplinah so bile jako interesantne borbe, doseženi so bili tudi trije rezultati, ki so boljši od državnega

rekorda: Seleskovičeva je pretekla 50 m v času 7.2 sek. ter je v daljino z mesta skočila 2.10 m, Štefanova pa je pri skoku v višino brez zaleta dosegla višino 97 cm. Obe lahkootletinji sta članici lahkootletskega odseka SK Jugoslavije.

s. Kolesarstvo. Na dirkališču Miramare v Zagrebu so se vršila v nedeljo kolesarska tekmovanja, ki so se končala z zmago Prosenika in Pokupca. V finalu seniorjev na 5 krogov je sigurno zmagal Prosenik (Gradi.) z 200 m v 16.2, drugi je Pokupec. V jubilejni dirki v spomin Fr. Gregla, 10 krogov, je zmagal Prosenik z 21 točkami, drugi je Penčev (Orao). Najinteresantnejša točka je bila dirka z motorno zaprego na 20 krogov (15.000 m). Zmagal je Pokupec (HKB Zagreb), ki je imel vozača Šošariča, s časom 16:17.4, drugi je Prosenik z vozačem Štrbanom, ki je zaostal za polovico kroga. Tekmovanjem je prisostvovalo okoli 2000 gledalcev.

s. Na listi strelec v tekmah za državno prvenstvo vodi po odigranem šestem kolu Aca Petrović (Jugoslavija) z 8 goli, slede mu Glišović (BSK) s 7, Lešnik (Gradi. Z.), Kacijan (Hašk) in Matošić II. (Hajduk) s 6, Božović (BSK), Wöfl (Gradi. Z.), Pavletić (Slavija V.) in Čemerikić (Gradi. S.) s 4 goli itd.

s. Zagreb—Beograd. Medmestna nogometna tekma med enajstoricama Zagreba in Beograda se bo odigrala v nedeljo, 16. t. m., v Zagrebu.

s. Plavanje. Plavalno tekmovanje med damskima reprezentancama Danske in Holandske v Kopenhagnu se je končalo v razmerju 40:31 za Dansko. Danske plavalke so v štafeti 4×100 m, crawl, postavile nov svetovni rekord v času 4:27.6. Tekmovale so v štafeti: Arndt, Kraft, Ove-Petersen, Hveger. Desetkratna svet. rek. Hvegerjeva ni izpolnila pričakovanih, v crawlu na 100 m jo je porazila Holandka van Veen z 1:06.1.

s. Pri pacifiškem teniškem prvenstvu je v semifinalu izvrstni Avstralec Hopman porazil nerazpoloženega svetovnega prvaka Budgea s 6:2, 5:7, 6:1.

s. Italijanski maratonski prvak je postal v tekmovanjih pri Capri Fr. Rocca iz Turina s časom 2 uri 41:26.6.

s. Letonci so najeli kot lahkootletške trenerje tri znane rekorderje, Finca Nurmi in Järvinena ter Norvežana Hoffa.

s. Tekme Gradjanski—Ferencvaros ne bo. Gradjanski in Ferencvaros sta se pogajala za odigranje prijateljske tekme dne 30. t. m. v Zagrebu. Ker pa bo isti dan reprezentančna tekma Jugoslavije proti Madžarski ali kateremu drugemu nasprotniku, pri čemer bi bilo angažiranih več igralcev Gradjanskega, so se pogajanja prekinila, ker ni izgledov za uspešen zaključek. Hašk se pogaja s Hungarijo, ki pa zahteva za gostovanje v Zagrebu samo din 55.000, in to kljub zadnjemu porazu 0:5.

s. Starostna meja za angleške nogometne sodnike. Angleška nogometna zveza je sklenila, da tekem ne smejo voditi sodniki, ki so prekoračili 50. leto starosti, stranski sodniki pa ne smejo biti starejši od 40 let. Ta odredba je bila izdana zato, da se tudi mlajšim sodnikom omogoči, da pridejo na vrsto.

s. Tiskarski škrat nam je včeraj v poročilo o dvomatchu Concordia—repr. Celia vtihotapil v odstavek o teku na 400 metrov napačno vrstico; s popravkom se glasi odstavek tako: 400 m: 1. Pleterssek (Ce) 52.1, 2. Urbančić (Ce) 52.7.

Šah

Š. Pri 41. švicarskem turnirju v Bazlu je 12 udeležencev. Med znanimi čitamo imena: dr. M. Henneberger, Naegeli, Gröb, Johner, Gygli; nadalje Burghold, Glüss, Staehelin, Meyer, W. Henneberger, Frauenfelder in Ormond. Zadnja dva sta novi nadi švicarskega šaha.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

Zgodba mojega življenja

Schaub, poglavar hlevov, je bil čisto tvarna pojava. Ako je hotel kdo pri njem kaj doseči, mu je moral predočiti svojo željo ravno v narobe smislu, kajti ta svojevrstni mož, v ostalem podčastnik, je bil kaj svojeglaven človek.

Original med služabništvom je bil Meister, osenauski kastelan. Svojevrstni, rdeči obraz tega posebnega je obdajal vedno neki nedoločljivi izraz zadovoljstva. Zveržena usta so se zdela pri govorjenju nediskretna, kar pa v resnici Meister ni bil. Imel je prebrsane oči, top nos, rdeče maroge po obrazu in brado, kar je vse izdajalo, da je ljubil pijačo, to tolažnico slabotnih.

Rad je pripovedoval o odkritjih in junaštvih, in vedno je kaj novega odkril ali storil. Posebno rad je zbiral starine in jih s ponosom razkazoval. Hojo je imel svojevrstno in od časa do časa je postal uporen.

O sosedih je imel kastelan vedno slabo mnenje in jih je vedno rad obtoževal. Obtožbe so bile sploh tako vsakdanje, kakor kruh. Morila ga je pač neka kronična skrb in bil je trdno prepričan, da je zgrešil poklic. Kakšen tenor bi bil postal s svojim glasom! Toda ta glas je zanemaril, in to je bila po njegovem mnenju tista velika napaka, ki jo je storil. Često se je postavil sredi travnika in zapel katero izmed arij, posebno često iz Verdijevega »Trubadurja«. Petje je spremljal z velikimi kretinjami, ki so bile po njegovi sodbi pri tem neobhod-

no potrebne. »O ti moja duša, o ti moja sreča...« se je razlegalo v sočni dan izpred gradu. Mama se je smejala iz vsega srca in tudi mi smo se le s težavo vzdržali...

Vse to je že daleč, daleč v preteklosti, v času, ko se nam je življenje zdelo še lahko in nam je v resnici tudi bilo. Meistrovo zaničevanje ljudi je dobilo počasi oblike bolne prepirljivosti. Svetle maroge na nosu in licah so se razširile čez ves njegov obraz, ljubezen do pijače je naraščala v enakem razmerju, kakor je ginila ona do ljudi, in arije so onemele. Njegova življenjska družica je bila revna žrtev možakarjevih razočaranj nad življenjem brez pevske slave. Nehala je verjeti v njegove talente in spoznala, da bi bilo vendarle bolje, ako bi se bila poročila s kakim »navadnim smrtnikom«.

Odkar se zavedam, imam posebno veselje graditi male hiše in kočje. Na razpolago sem imela velike palače, gradove in vile, vendar sem se raje zatekala v male zgradbe, v katerih se je izživljala moja domišljija in je bilo ustrezno mojemu »gnezdnemu nagonu«. To veselje do gradnje je izviralo tudi iz želje po uveljavljanju lastnega okusa. Pozneje so pokazali enako veselje moji otroci, ki so se odkrito radovali mojih stavb.

Rosenausko kočje sva zgradili jaz in Ducky z Meistrovo pomočjo. Sestajala se je v glavnem iz velike stare, že črvice omare, kateri je Meister napravil streho in obesil na njo tudi zvonec. Na koncu vrvi, ki je visela od zvonca, je bila v znak sreče obešena podkev. Pobarvali sve jo zeleno in na vrata naslikali veliko rdeče srce. Ker nisve bili pri tem delu z Ducky dovolj spretni, se nama je barva razlila in nastalo je krvaveče srce. Tudi ostale dele sve okrasili z ornamentmi, kakršne

sve videli na kmečkem pohištvu. Ko pa je bila kočja postavljena, se je prvo navdušenje umaknilo vprašanju: »Kaj sedaj?« Stali sve tedaj ob koncu otroške dobe in na pragu dozorevanja. Zato v vprašanje: »Kaj sedaj?« Treba bi bilo, da bi se življenje ustavilo, obstalo in ostalo otroško. Toda ta želja je bila neuresničljiva...

Ako se hočem spomniti tudi koburških prijateljic, moram omeniti najprej Greto Gazertovo. Bila je prav za prav Sandrina tovarišica pri igranju. Premajhna še, da bi se bila mogla vključiti v »srčno zvezo« svojih dveh starejših sestric, si je morala poiskati Sandra tovarišico zunaj gradu. Gretka je bila vzor otroka germanškega plemena. Okrogla, rdeča, modrooka in svetlo plavalasa, krepka, skromna in malo tudi pusta. Prišla je prvič v družbi lepo počesanega jančka z rožnatimi pentljami. Bila sta si simpatično podobna in sta spadala drug k drugemu. Gretkina mati, okrogla, rdeča, počasna, vsa in v celoti predpoda svoje hčerke, jima je sledila z malo zadrego na obrazu. Gospa zdravstvena svetnica je bila točno taka mati, kakršno je Gretka potrebovala. Njena hiša je bila med najbolj gostoljubnimi v mestu. Nikjer ni bilo tako dobrih keksov in kolačev ter tako okusnih krogov, kakor pri njej. Toda gospod Gazert je bil tudi mojster pri izdelovanju raznih rezbarij, vžganih podob in drugih takih umetnij.

Gretka nam je postala kmalu nenadomestljiva in je ostala več let naša prijateljica. Bila je vedno zvesta in molčeca, požrtvovalna in skromna, delavna in vztrajna, skratka: vzor najboljše prijateljice. Žal ji življenje vsega tega ni poplačalo po zaslugi. V svetovni vojni je izgubila moža in doživela težke udarce usode. Toda svojim dobrim vzorom je ostala vedno zvesta.

Sodišča**Sodna razprava na Koroški cesti**

Aprila lansko leto je šofer Ivan Frunen podrl s tovornim avtom na Koroški cesti Toplakovega otroka. Dva ali trije otroci so se igrali pred stopniščem hiše nasproti Strme ulice ter se zagnali čez cesto, ko je prevozil od policijske stražnice na Koroški cesti Slugov tovorni avto. K nesreči se je nahajal nekoliko pred Kranjčevo trgovino neki voz, da je opazil šofer otroke šele v zadnjem času. Obremenjuje ga, da bi vozil preveč levo; dočim on trdi, da je okrenil na levo zato, ker bi drugače povozil otroka. Tako ga je pa samo težje poškodoval.

Na sodni razpravi, ki se je vršila febr. letos, je bil Frunen oproščen. Državno pravdnništvo pa se ni strinjalo z razsodbo; prijavilo je priziv proti oprostitvi ter zahtevalo ogled na licu mesta. Apelacijsko sodišče je prizivu ugodilo. Tako se je vršila razprava na licu mesta na Koroški cesti. Razpravo je vodil senatni predsednik dr. Čemer, obtožnico je zastopal dr. žililec dr. Dev; otrokove starše in obtoženca pa sta zastopala odvetnika dr. Pichler in dr. Juvan. Zaslišanih je bilo mnogo prič, ki so deloma videle, kako je šofer zadel otroka. Sosedje in mimoidoči so se za redko razpravo na Koroški cesti zelo zanimali. Po sodnem ogledu je bila razprava za nedoločen čas preložena.

V drvarnice je vlamjal. Josip Neubauer je bil že večkrat kaznovan in pollej zaprt. Star je 38 let, a ga še kazni niso spametovale. Marca letos je odnesel iz neke drvarnice par čevljev, pollej pa še isti mesec iz neke druge drvarnice za 15 din premoga. Ko je pomagal nekje seliti, si je dal na stran 8-literski emajlirani lonec, kotel za kuhanje, zaboj starih knjig, preprogo itd., kar je pač bilo za odnesti. Ukradel je nadalje 5 vreč našaganih bukovih drv. Zadnjič je bil obsojen na 5 mesecev strogega zopora in na izgubo častnih pravic za 2 leti.

Neubauerja so pripeljali pred sodnike iz zaporov, kjer preseda neko prejšnjo kazen. Sodniki so mu združili prejšnjo in sedanjo kazen, tako da je dobil skupaj 8 mesecev strogega zopora.

Sokolstvo**Leto dni sokolskega dela v Celju**

V Narodnem domu je bil občni zbor Sokola-matice, ki ga je otvoril starešina br. Milko Hrašovec. — Vse leto je poteklo v pripravah za vse-sokolski zlet v Pragi, ki so se ga Celjani udeležili in se tam tudi izkazali. Ves potek zleta in sprejem v Pragi je jasno pričal, na čigavi strani so naši Sokoli; vez. ki spaja češkoslovaške Sokole z nami je takšna, da je ne more nihče razbiti. — Mnogo dela je vložilo društvo tudi v priprave za zlet celjske župe, ki je bil mobilizacija celjskih Sokolov. Pripravili so se tudi za proslavo 20-letnice naše svobode, vendar pa niso mogli te obletnice proslaviti, kakor so želeli. Zato so lepo proslavili rojstni dan našega mladega kralja. Podpore je sprejelo društvo od občine 2.000 dinarjev, od banovine pa nič. — Sledila so poročila vseh odbornikov, ki kažejo številčni in moralni napredek sokolstva v Celju. Ob volitvah pa so člani prav kritično pogledali v svoje vrste in posebno sestre so se izkazale v živahni debati o delu v prednjaškem zboru. V novi odbor so izvoljeni za starešino br. Hrašovec, za podstarešino br. Nendl Alojz, za blagajnika br. Cokan, za tajnika br. Hočvar, za načelnika br. Burja Stane in za načelnico sestra Lojk Mimica.

× Zaradi Cezarjevega izreka »Kocka je padla« je bil aretiran v Pragi nemški književnik in novinar Theodor Wagner. Ves čas razpleta sudetske krize so ga imele oblasti v zaporu.

Zanimivosti**Lov na žirafe****KAKO ŽIRAFE ŽIVJO IN KAKO JIH LOVIJO.**

V poljskem literarno-znanstvenem časopisu »Kuryer literacko-naukowy« opisuje napeto in zanimivo neki zdravnik lov na žirafe, ki se ga je udeležil v Afriki. — Žirafe spadajo med najstarejše živali afriških step. To so nedolžne živalce, katerih edina krivda je ta, da povzročajo škodo pri telegrafskih in telefonskih napeljavah. Samo z dovoljenjem krajevnih uradov in samo z znatno vsoto denarja dovolijo oblasti ustreliti največ eno teh živali. Samo zaradi teh mdrjih odredb lahko pogosto »srečate« v Afriki žirafa. Če se vozite z avtom, lahko vidite njihove velike črede, kako obirajo vrhove dreves. Toda približati se jim je zelo težko, kajti živali imajo dovršen vid in s svoje višine vidijo daleč naokoli. — Črede žiraf se mudijo po stepah z listnatim drevjem, manj pa samo na travnatih stepah.

Krasen pogled nudijo boji žirafjih samcev, ki pa vplivajo zaradi naglega obračanja dolgega vratu tudi smešno. Z drugimi vrstami stepnih živali živijo žirafe v prav dobri skladnosti, zlasti z gazelami. Večkrat pa se pasejo skupaj tudi z velikimi čredami živine, z ovcami in kozami, ki pripadajo zamorskim plemenom.

Zanimiv je lov žiraf, ki ga prirejajo za zoološke vrtove. Za lov žiraf je potrebno ograditi velik del z drevjem porastlega sveta z bodikavo žico, visoko poltretji meter. Za mlade žirafe, ki jih želijo uloviti, pa pripravijo kравje mleko v sodih za bencin. Žirafe se lovijo izključno na konju v najhujšem diru. Lovec je obo-

rožen z dolgim kijem, ki se končuje z dolgim jermenom.

Ko lovci zasledijo primerno čredo žiraf, začnejo z lovom takoj po sončnem vzhodu. Ko se jezdeci previdno dovolj približajo, zdirjajo nenadoma proti presenečeno bežečim živalim. Lovci iščejo predvsem mlade žirafe, kajti samo take smejo loviti. Ko se ji dovolj približajo, jo prisilijo, da se ustavi, in v tem trenutku lovec razjaha in vrže žirafi laso okrog vratu. Žival se še dolgo skuša osvoboditi in lovec stane mnogo truda, preden jo premagajo. Potem pridejo za lovci tovorni avtomobili s kletkami, visokimi pet metrov, in lovci z velikim trudom naložijo ujetе žirafe. Skozi vrata pomoli žirafa najprej vrat, potem pa z največjim trudom še noge, nato pa lovci porinejo celo žival v kletko. Včasih je nalaganje žiraf v kletke zelo nevarno; nešteto krat se je že zgodilo, da je žirafa smrtno ranila kakega loveca z udarcem zadnjih nog, ki se jih poslužuje v obrambi. Ko jo trpajo v kletko, je žival zelo pogumna; njena naravna plahost se je zopet polasti šele, ko je že v kletki.

V ujetništvu se žirafa kmalu navadi na drugo hrano kakor jo je uživala v svobodi. Z veliko slastjo je zeleno koruzo in pije juho iz koruzne moke ter mleko. Kmalu se tudi navadi na ljudi, ki se jim približaja sama, če jo pokličejo. Kasneje jih prepeljejo v pristnišča in naložijo na ladje. Potovanje po morju prenašajo žirafe dobro in zoološki vrtni jih dobivajo navadno v odličnem stanju.

Znamke, ki so povzročile vojne

V zadnjih desetletjih so izzvale mnoge nerodne risane znamke vojne nevarnosti. Pravi povod paragvajsko-bolivijanskega boja za Gran Chaco je bila — znamka. Paragvaj je izdala l. 1927. znamko, na kateri je bilo narisano, da pripada Chaco-Boreal paragvajski državi. Na to izzivanje je odgovorila Bolivija z izdajo znamke, na kateri je bilo napisano »Chaco-Boliviano«. Ti dve znamki sta izzvali vojno, ki se je končala l. 1935. z zmago Paragvaja.

Malokomu je tudi znano, da je znamka povzročila in odločila gradnjo Panamskega prekopa. Nikaragua je hotela, da bi bil kanal izpeljan po njenem ozemlju. Kolumbija pa je zopet želela, da bi vodil po njeni zemlji in je v podkrepitev svoje zahteve navedla dejstvo, da bi dejavnost ognjenikov v Nikaragui ogražala varnost preliva. Nikaragua je pobijala to trditev z ugotovitvijo, da so njeni ognjeniki že davno ugasli. Nekega dne pa je odkril inženir gradbene komisije nikaragvanske znamko, ki je predstavljala izbruh ognjenika Momotombo in zaradi njegove aktivnosti popolnoma uničeno pokrajino. Ta znamka je bila izdana, da bi z dobičkom nudili pomoč obubožanemu prebivalstvu uničene pokrajine. Inženir je pisal vsem ameriškim senatorjem in na vsako pismo nalepil to znamko. In želja Nikarague je bila odklonjena...

Haiti in San Domingo, ki ju je netočno narisana meja na znamki privedla v vojno napetost, sta sklenila še pred izbruhom sovražnosti mir in ga potrdila z izdajo pravilno risanih znamk. Mnogo krvi je stala slaba risba neke indijske znamke. »Modra znamka s slonom« je razburila verske fanatike v Indiji. Slon na tej

znamki je bil namreč močno podoben kolosalni svinji. Indijci so se čutili užaljene in organizirali so oborožen upor, zaradi katerega je teklo precej krvi, preden je bil zatrt.

Zadnje čase se je pojavilo napeto razpoloženje med Nikaraguo in Hondurasom. Vzrok je zopet serija letalskih znamk. Seveda — ameriške države so danes razumne. Ostajajo samo pri papirnatih protestih.

VARAŽDINSKI UČITELJ IZSOLAL 60 TUJIH OTROK NA LASTNE STROSKE

Upokojeni varaždinski učitelj Mihovil Pavlovič je slavil zlato poroko. Tej svečanosti je poleg njegovih šestih otrok prisostvovalo še do 60 tujcov. Vsi pa so bili kakor ena družina, saj jim je slavljencec bil krušni oče. Pavlovič je za časa svojega službovanja kot učitelj imel za dijake vedno odprte roke. Vsako

leto je zbral najsiromašnejše dijake, ki jih je na svoje stroške do kraja izsolal. Tako je spravil do službe 60 revežev, ki so danes zdravniki, advokati, častniki, profesorji, učitelji in uradniki. Vsi njegovi varovanci so g. Pavloviču ob zlati poroki hvaležno čestitali. Takih mož potrebuje tudi Slovenija.

× Kongres nudistov se je vršil pred dnevi v Ameriki. Udeležilo se ga je okoli 200 delegatov. Za predsednika je bil izvoljen neki duhovnik, ki je v svojem govoru poudarjal, da se mora nudizem čim bolj razširiti. Kongres je imel tudi svojo senzacijsko predstavniko angleškega svetovnega tiska, ki se so po svoji dolžnosti udeležili kongresa kot opazovalci, so udeleženci nasilno slekli do gole kože, da se za časa zborovanja v dvorani ne bi razlikovali od drugih.

× Človek dvakrat umre. Po raziskovanjih znanega ameriškega biologa dr. A. Carrella, ki je skupaj z Lindberghom skonstruiral umetno srce, obstaja smrt iz dveh stadijev. Normalna smrt vsakega poedinca nastopa s prenehanjem delovanja srca, lokalna smrt pa je v bistvu smrt posameznih organov. Ta pa ne nastopa istočasno z normalno smrtjo, ker organi navadno delujejo še nekaj časa po ustavitvi srca. Ledvice n. pr. živijo in delujejo še celo uro po »splošni« smrti.

× Po 500 letih se je rodilo žensko dete v neki angleški plemiški rodbini, ki že vsa ta dolga stoletja živi na nekem otoku in se je ohranjala samo po moških potomcih. Pred petsto leti je umrla zadnja ženska članica tega rodu.

× 75-letnica pivnika mineva letošnjo jesen. Predmet, ki ga uporabljamo vsak dan, so čisto slučajno »iznašli« l. 1863. v neki londonski tovarni papirja, kjer so iz nepazljivosti napravili pri izdelavi papirja neko napako in je bil papir za pisanje neuporabljiv. Do tega časa so uporabljali namesto pivnika — pesek, ki so ga sipali na popisan papir.

× Cerkevna svečanost za rešitev pijancev se je vršila nedavno v nekem mestu na Angleškem. Takšne molitve za pijance izvirajo še iz l. 1706., ustanovil pa jih je neki krčmar, ki je imel v svoji krčmi dovolj prilike, spoznati najrazličnejše »vrste« pijancev in težke posledice pijančevanja. Ta krčmar je pred svojo smrtjo določil precejšnjo vsoto denarja za cerkveni fond, s pomočjo katerega naj bi se vsako leto vršile molitve za rešitev duš tistih, ki so predani alkoholu.

× Namenoma se je okužil z gobavostjo neki egiptski zdravnik, da bi mogel na sebi proučevati trpljenje bolnikov, okuženih s to boleznijo. Na svetovnem kongresu zdravnikov v Kairu je do zadnje podrobnosti poročal, kako se je v njem razvijala ta strašna bolezen.

Razno

NOVO PRESENEČENJE
nudi svojim strankam česalni salon za dame M. Fetlich-Frankhelm. 1708

PRISTNE KRAJSKE KLOBASE
zopet dnevno sveže na zalogi. Z. Anderle. Maribor, Gosposka 20. 1674

Stanovanje

Lepo parketirano in na novo urejeno

STANOVANJE
z 4 sobami, kuhinjo in sobo za služkinjo v Razlagovi ul. št. 24, visokoprtilično, v bližini kolodvora, se takoj odda. Najemnina din 1000 mesečno. Vprašati pri tv. Opekarna Lajteršberg. Košaki pri Mariboru. Tel. 20-18. 1678

ENOSOBNO STANOVANJE
se odda. Obrežna cesta 13, Studenci. 1834

Odda se v novi hiši

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vvhodom. Metelkova 53, magd. okraj. 1836

SOBA IN KUHINJA
se oddata l. novembra na zakonca brez otrok. Sokolska 39, Studenci. 1842

OPREMLJENA SOBA
se odda takoj gospodu v Dal matinski ulici 25. 1841

Prodaj

SPALNICA
z 1 posteljo ugodno na prodaj. Naslov v upravi. 1829

Prodaj malo rabljen **PIANINO**
Panzer konstrukcija. Sodna ul. 25-III, 12. 1837

MOCNE TRANSPORTNE POLOVNJAKE
proda Gnišek, Razlagova ul. št. 25. 1844

Službo išče

PRIDNO DEKLE
vajeno priproste kuhe, želi službe k mali dobri družini. Naslov v upravi. 1830

Službo dobi

SLUŽKINJA
ki zna kuhati in govori nemški, se takoj sprejme proti dobri plači. Pobrežje, Zrkovska c. 32. 1827

Stanovanje išče

SOBO
meblovano, sončno in čisto, iščem s 15. t. m. Ponudbe pod »Čisto« na upravo lista. 1831

Lokal

DVA MALA LOKALA
à 250 din in trisobno stanovanje 650 din oddam. Radvanjska 49. 1832

Zgubljeno

ZGUBIL SEM PROMETNO KNJIZICO
od lenarškega omnibusa do Maribora, št. motorja 20876 in št. šasije 9124, Pošten naiditelj naj jo vrne proti nagradi v pisarni dr. Goriška v Sv. Lenartu. 1835

Volnene odeje

flanelaste odeje

šivane odeje

v največji izbiri pri

Tekstilana Budefeldt

Maribor, Gosposka 14